

Cijfers en activiteiten 2017 Child Focus – Verdwijningen

VERMISTE KINDEREN

Child Focus stelt alles in het werk om vermiste kinderen zo snel mogelijk terug te vinden, net als jongvolwassenen (tot en met 24 jaar) wanneer ze beantwoorden aan een of meerdere [verontrustende criteria](#) zoals opgenomen in de ministeriële richtlijn over de opsporing van vermiste personen. Voorbeelden zijn een fysieke handicap of de nood aan medische zorgen.

De procedures die vervolgens gevolgd worden verschillen naargelang het type van verdwijning. Het is dus essentieel om verdwijningen onder te verdelen in 5 categorieën: weglopers, internationale kinderontvoeringen door ouders, de verdwijning van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, ontvoeringen door derden en ongedefinieerde verdwijningen. Om een verdwijningsdossier te kunnen behandelen, moet Child Focus, ongeacht de aard van het dossier, beschikken over het nummer van het proces-verbaal dat werd opgesteld door de lokale politie (die procedure is niet verplicht bij internationale kinderontvoeringen door ouders).

Onze consulenten informeren regelmatig naar de voortgang van het politieonderzoek, bieden waar nodig operationele ondersteuning en waken erover dat er geen informatie aan de waakzaamheid van de onderzoekers ontsnapt en dat de familieleden van het verdwenen kind de juiste hulp krijgen. Het gebeurt wel vaker dat de consulenten ook nadat het dossier is afgesloten contact blijven houden met de betrokken partijen. Indien nodig, verwijzen zij hen door naar hulpinstanties waar ze psychologische of andere vormen van begeleiding kunnen krijgen.

Voor een doeltreffende afloop van de verdwijningsdossiers is een nauwe samenwerking met politie, justitie, de FOD Buitenlandse Zaken en de hulpdiensten cruciaal, en dat in alle richtingen.

Weglopers: meer preventieve dossiers

De overgrote meerderheid van meldingen van vermiste minderjarigen die Child Focus jaarlijks krijgt handelen over weglopen. Weglopen is een symptoom van onderliggende problemen waarvoor jongeren geen andere uitweg zien. Het is een ingrijpende gebeurtenis met een grote impact op het leven van jongeren en hun naasten. Jongeren die van huis of de instelling waar ze verblijven weglopen, doen dat meestal niet met een duidelijk plan voor ogen. Ze lopen meestal niet ergens naartoe, maar vluchten weg van hun problemen.

Aantal weglooppdossiers 2017

	Minder onrustwekkend	Onrustwekkend	Totaal
Preventief dossier	36	0	36
Effectief weggelopen kind	953	162	1115
Totaal	989	162	1151

In 2017 behandelde Child Focus 1.151 weglooppdossiers, waarin 899 kinderen betrokken waren.

Child Focus wordt meestal ingeschakeld wanneer het kind al is weggelopen. In 2017 ging het om 1.115 effectieve wegloopsituaties. Vergeleken met vorig jaar, toen we een stijging van 10% optekenden, blijft dat cijfer gelijk.

Meer preventieve dossiers

Er werden 36 preventieve dossiers behandeld, waarbij het gaat om jongeren die van plan zijn om weg te lopen of waarvan de ouder of voogd vreest dat de jongere zal weggelopen. Dit is een stijging ten opzichte van vorig jaar, waarin we 20 preventiedossiers behandelden.

Stabiel aantal onrustwekkende weglooppdossiers

Ruim 14% van de weglooppdossiers werd als een onrustwekkende verdwijning beschouwd. Dit aandeel is gelijk gebleven ten opzichte van 2016. Het onrustwekkende karakter van een weglooppdossier wordt gekenmerkt door één (of meerdere) [onrustwekkende criteria](#) zoals bepaald in de Ministeriële Richtlijn met betrekking tot de opsporing van vermiste personen. Bij een onrustwekkende verdwijning wordt de Cel Vermiste Personen van de federale politie ingeschakeld, die de lokale politie bijstaat in de opsporing van vermiste personen. Child Focus hecht evenwel hetzelfde belang aan de zogenaamde “minder onrustwekkende” verdwijningen waarvoor geen enkele van deze criteria van toepassing is. Alle meldingen worden onpartijdig en professioneel behandeld.

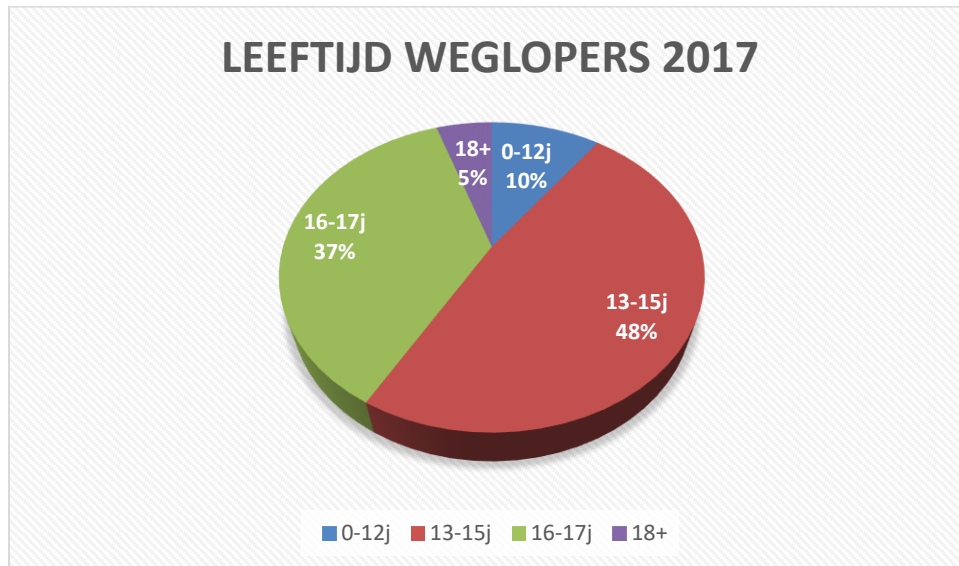
Nog steeds meer meldingen van weggelopen meisjes

De persoon die de wegloopsituatie aan Child Focus meldde, was in 2017 in meer dan de helft (54%) van de gevallen familie van het kind. Meestal ging het om de ouders, maar in sommige gevallen was het de voogd of een ander familielid die de verdwijning meldde. In 44% van de gevallen werd de verdwijning gemeld door de politie of het parket. Slechts twee procent van de weglooppdossiers werd gemeld door de jongere zelf. Zoals elk jaar werd Child Focus vaker gecontacteerd voor een weggelopen meisje dan voor een weggelopen jongen. In 2017 ging het in bijna twee derde van de gevallen om meisjes.

Kritieke leeftijdscategorie: 13 tot 15 jaar

In de 1.151 dossiers die in 2017 werden behandeld, was de wegloper op het ogenblik van de opening van het dossier in 10% van de gevallen jonger dan 13 jaar oud, 48% was 13 à 15 jaar

oud en 37% 16 à 17 jaar oud. 5% was reeds meerderjarig. Child Focus opent een dossier voor de verdwijning van een jongere ouder dan 18 jaar (tot en met 24 jaar) wanneer één (of meerdere) van de onrustwekkende criteria uit de Ministeriële Richtlijn met betrekking tot de Opsporing van Vermiste Personen van toepassing is. Ook voor personen die verlengd minderjarig werden verklaard, kan Child Focus een dossier openen. Dit gebeurde drie keer in 2017.

Politie van Antwerpen, Brussel én Henegouwen zeer alert

Net zoals de voorbije jaren kwamen de meeste dossiers die bij Child focus werden gemeld uit de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen (18%) en Brussel (17%). Ook Henegouwen staat nu met 17% mee bovenaan deze lijst. Oost- en West-Vlaanderen (elk 10%) en Luik (9%) sluiten het rijtje af.

Herhaaldelijke weglopers: hulp op lange termijn nodig

Eén van de redenen waarom het aandeel van 13 tot 15-jarigen zo groot is in de weglويدossiers is het feit dat er proportioneel meer jongeren uit deze leeftijdscategorie verschillende keren per jaar weggelopen. Telkens wordt dan een nieuw dossier geopend, vandaar ook dat het aantal dossiers (1.151) hoger ligt dan het aantal kinderen (899). In 2017 zijn 137 kinderen 2 tot 11 keer weggelopen. Dit heeft te maken met het feit dat jongeren na hun eerste weglويمoment vaststellen dat hun situatie niet verbeterd is. Recent [onderzoek](#) wijst uit dat waar professionele hulp werd geboden, deze door de meeste jongeren niet als efficiënt beschouwd. Hulporganisaties moeten daarom samen met de jongeren op zoek gaan naar stabiele oplossingen op lange termijn. Er is nood aan bredere maatregelen die niet uitsluitend op het weggelopen focussen.

Eén jongere op vijf vlucht weg uit een instelling

Eén op vijf weglويدossiers die Child Focus behandelt, betreft jongeren die in een voorziening geplaatst zijn. In deze moeilijke dossiers moeten de consulenten vaak extra creatief zijn in het vinden van oplossingen, gezien deze jongeren vaak al een heel 'hulpverleningsparcours'

hebben afgelegd en de mogelijkheden van een duurzame oplossing voor hen steeds beperkter worden.

40% terecht binnen de 48 uur

In 2017 was bijna 40 % van de weglopers terecht binnen de 48 uur en 32 % was terecht na 2 dagen maar binnen de week. In 16 % van de gevallen duurde de verdwijning een week tot een maand. Ruim 10% van de jongeren liep tussen 1 en 6 maand weg en 2% bleef langer weg dan 6 maanden.

Van de 1151 dossiers die in 2017 werden behandeld, werden er 1052 (92%) afgesloten. Ruim 42% van deze dossiers kon worden afgesloten omdat de politie de jongere had teruggevonden. Ruim één wegloper op drie (34%) keerde uit eigen beweging terug. Er werden ook dossiers afgesloten omdat het kind werd teruggevonden door zijn ouders (7%) of door een derde persoon (6%). Maar er zijn nog andere redenen (11%) voor de afsluiting van een dossier: misverstanden, verloren gelopen kinderen, overlijdens of wanneer een volwassene (categorie 18-24 jaar) uit eigen wil blijkt te zijn vertrokken.

Internationale kinderontvoeringen door ouders: stijging van 10%

Een internationale kinderontvoering door een ouder is een overbrenging of niet-terugkeer die als onwettig wordt beschouwd. Ofwel neemt de ouder het kind zonder toestemming mee naar het buitenland, ofwel maakt de ouder gebruik van een periode dat het kind in het buitenland vertoeft om het niet terug te brengen bij de andere ouder. Child Focus behandelt zowel ontvoeringen vanuit als naar België.

In 2017 behandelde Child Focus 386 dossiers internationale kinderontvoering. Hierin waren 471 kinderen betrokken: 239 meisjes en 232 jongens. Van de 386 dossiers werden er 231 geopend in 2017. De overige 155 dossiers waren reeds geopend voor 2017 maar werden in dat jaar nog steeds behandeld. De cijfers tonen een stijging van bijna 10% ten opzichte van vorig jaar (352 dossiers) en het jaar voordien (354 dossiers). We zien ook bij onze partnerorganisaties (in eerste instantie de Belgische Centrale Autoriteit) een gelijkaardige stijging.

Van de 386 dossiers ging het in 257 gevallen om een effectieve internationale kinderontvoering (217 in 2016) en om 128 gevallen om een preventiedossier (135 in 2016) waarbij één ouder ons contacteert omdat hij/zij vreest dat de andere ouder de kinderen wil meenemen naar het buitenland. De stijging van het aantal dossiers is met andere woorden volledig toe te schrijven aan een verhoogd aantal effectieve internationale kinderontvoeringen. Het aantal preventiedossiers is zelfs gedaald.

14% van de ontvoerde kinderen zijn baby's

Kinderen die worden ontvoerd zijn klassiek heel jong. Ruim de helft van de ontvoerde kinderen is jonger dan zes jaar (54%). 4/5 van alle ontvoeringen gebeurt voor de leeftijd van 10 en in 14% van de gevallen zijn het nog baby's (jonger dan 2 jaar). Dit percentage ligt hoger dan dat van alle tieners (12-18jaar) samen: 11%.

Steeds vaker ontvoeren papa's hun kinderen

Moeders blijven nog steeds vaker ontvoeren dan vaders al is hun aandeel opvallend gedaald. In 2017 was de moeder in 60% van de gevallen (234 dossiers) de ontvoerende ouder. In 2016 was dit nog 69% en in 2015 zelfs 73%. De vader is in 39% van de gevallen (148 dossiers) de ontvoerende ouder. Vier keer was het een familielid die de kinderen meenam (1%).

Bij de preventieve dossiers is het verschil miniem: in 48% van de gevallen wordt een ontvoering door de moeder gevreesd (62 keer), in 52% van de gevallen vreest men een ontvoering door de vader (66 keer).

Effectieve ontvoeringen vooral binnen de EU

De landen waar kinderen naar ontvoerd worden zijn hoofdzakelijk Europees: 50% van alle effectieve ontvoeringen gebeurt binnen de EU, 60% zijn intra-Europees. In nauwelijks 12% van de gevallen wordt een kind ontvoerd naar een Noord-Afrikaans land. De top 5 van bestemmingslanden zijn Frankrijk (36 gevallen), Marokko (16 gevallen), Spanje (13 gevallen), Rusland (11 gevallen) en Turkije (10 gevallen).

Vrees stemt meer overeen met de realiteit

Ook bij de preventiedossiers zien we éénzelfde trend, zij het iets minder duidelijk: in 30% van de gevallen wordt een ontvoering naar een ander EU land gevreesd. In 41% van de gevallen wordt een intra-Europese ontvoering gevreesd. Ontvoeringen naar een Noord-Afrikaans land worden slechts in 23% van de gevallen gevreesd. De top 5 van landen waarnaar men een ontvoering vreest is evenwel ietwat verschillend: Op kop hier staat nog steeds Marokko met 19 gevallen, gevolgd door Frankrijk (11 gevallen) en Polen, Tunesië en Turkije (elk 5

gevallen). Deze vaststelling is nieuw. Tot vorig jaar zagen we dat ouders vaker ontvoeringen vreesden naar Noord-Afrikaanse landen en het Midden-Oosten.

Minder dossiers afgesloten

Van de 257 effectieve ontvoeringen werden er in 2017 86 afgesloten. Dit is 33% en een stuk lager dan de voorbije jaren (48% in 2016 en 45% in 2015).

In 22 gevallen (26%) bleken de ouders naderhand niet langer bereikbaar en in 15 gevallen (17%) bleken de kinderen zich uiteindelijk toch in België te bevinden. In 10 gevallen (11%) werd een onderling akkoord tussen de ouders gevonden. In 5 gevallen (6%) werd een beslissing genomen in het kader van het Kinderontvoeringsverdrag van Den Haag en in 4 gevallen (5%) lag een beslissing ten gronde aan de oorzaak van de oplossing en sluiting van het dossier. In 8 gevallen (9%) bleek het uiteindelijk niet om een ontvoering te gaan. In 6 gevallen (5%) besliste de achterblijvende ouder het dossier stop te zetten. Andere categorieën waren klein.

Child Focus onderzoekt het welzijn van kinderen die ontvoerd werden

“Ik heb niet echt het gevoel dat er naar mijn mening is geluisterd. Ik bedoel. Ik ben niet oud genoeg maar dat wil niet zeggen dat ik onzichtbaar ben, toch?” (Rebecca, 14 jaar)

Child Focus heeft de voorbije twee jaar, in samenwerking met de Universiteit van Antwerpen, haar zusterorganisaties in Nederland: Centrum IKO en Frankrijk: CFPE-Enfants Disparus, onze Europese koepelorganisatie [Missing Children Europe](#) en de Franse Centrale Autoriteit gewerkt aan een onderzoeksproject om het welzijn van ontvoerde kinderen te meten en dit welzijn te linken aan de omstandigheden van de ontvoering

Het onderzoek wees uit dat, wat ook de omstandigheden van de ontvoering zijn en waar het kind uiteindelijk zal wonen, hij/zij het voornamelijk belangrijk vindt om in contact te blijven met beide ouders.

Kinderen kloegen over een gebrek aan communicatie en een gebrek aan kennis over de procedures die bezig waren, over de uiteindelijke beslissingen die genomen werden en over de redenen waarom een rechter een bepaalde beslissing nam.

De onderzoekspartners ontdekten dat kinderen die uiteindelijk terugkeren naar hun oorspronkelijke verblijfplaats een hoger welzijn lieten optekenen. Hierbij waren evenwel de omstandigheden van deze terugkeer van cruciaal belang. Wanneer de ontvoerende ouder tijdens dit proces wordt gearresteerd zal dit een negatieve invloed hebben op zijn/haar welzijn. Anderzijds zien we dat kinderen die een psychologische ondersteuning kregen tijdens de terugkeer een positieve invloed op hun welzijn lieten optekenen.

Op 23 en 24 november 2017 werden de resultaten van dit 2-jarig onderzoek voorgesteld aan professionelen uit het werkveld. Zij zullen met de resultaten aan de slag gaan om in de toekomst een betere omkadering te voorzien voor deze betrokken kinderen.

Verdwijning van NBMV: slechts 30% van de dossiers gesloten

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) zijn kinderen afkomstig uit een land buiten de Europese Economische Ruimte die in België aankomen zonder hun ouders of wettelijke vertegenwoordigers. Sinds 2014 is er ook een definitie voor Europese NBMV: een kind dat niet begeleid wordt door een persoon die het ouderlijk gezag of de voogdij over hem uitoefent; die niet in het bezit is van een gelegaliseerd document waaruit blijkt dat de persoon die het ouderlijk gezag of de voogdij uitoefent de toestemming heeft gegeven om te reizen en te verblijven in België; niet ingeschreven is in een bevolkingsregister en ofwel een aanvraag voor een tijdelijke verblijfstitel heeft ingediend ofwel zich in een kwetsbare toestand bevindt.

Kwetsbare kinderen

Child Focus maakt zich al jaren zorgen om het grote aantal niet-begeleide minderjarigen die na korte of langere tijd weer zonder spoor verdwijnen. Het gaat om kwetsbare jongeren die vaak een traumatische voorgeschiedenis hebben, in een onzekere verblijfssituatie verkeren, een gezinsomkadering missen en een grote nood hebben aan psychologische ondersteuning en praktische begeleiding. Ze lopen een groot risico om slachtoffer te worden van mensenhandel en diverse vormen van (seksuele of economische) uitbuiting.

Vaak verdwijningen zonder enig spoor achter te laten

Het aantal kinderen waarvan men het spoor bijster is, is moeilijk in te schatten. Child Focus wordt lang niet altijd op de hoogte gebracht van de verdwijning van NBMV uit de opvangcentra. Daarnaast zorgt de grote instroom van vluchtelingen ervoor dat een aantal jongeren niet geregistreerd wordt en daardoor door de mazen van het net glippen.

In tegenstelling tot andere verdwijningen zijn er, wanneer het gaat om vermiste NBMV, geen ongeruste ouders in België die de melding van verdwijning aan Child Focus overmaken. Voor deze meldingen is Child Focus afhankelijk van de politie, de voorziening waar het kind verbleef of de voogd. Child Focus zet daarom ook in op het sensibiliseren van partners om de verdwijning van NBMV aan haar diensten te melden.

Slechts 30% van de dossiers gesloten

In 2017 behandelde Child Focus 217 dossiers van vermiste NBMV waarvan 119 nieuwe meldingen. Het aantal nieuwe meldingen blijft daarmee status quo, maar het aantal behandelde dossiers is bijna verdubbeld in vergelijking met 2016. De oorzaak hiervan is dat het, in tegenstelling tot in de meeste andere verdwijningen, veel moeilijker is om deze kinderen terug te vinden. Slechts één op drie van de behandelde dossiers (75) kon worden gesloten.

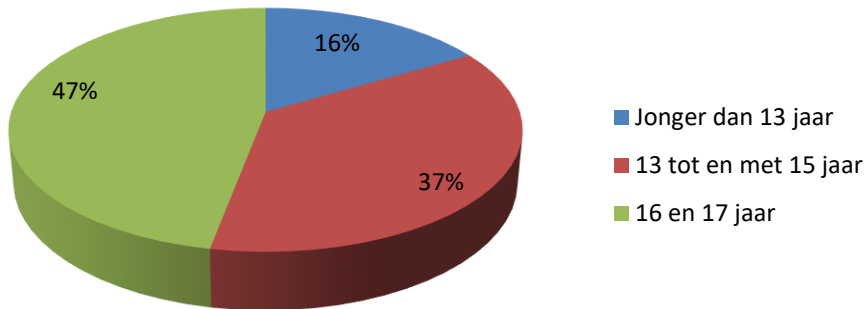
De belangrijkste redenen dat een dossier kon worden gesloten is het feit dat het kind uit zichzelf naar het opvangcentrum was teruggekeerd (28) of dat de politie of een derde het kind had teruggevonden (23). Onze nauwere samenwerking met de dienst vreemdelingenzaken zorgde ervoor dat we 17 dossiers konden sluiten omdat we van hen informatie kregen dat het kind in het buitenland was gelokaliseerd en daar bvb. asiel had aangevraagd. Daarnaast ging het om misverstanden, meestal in verband met de leeftijd (7).

Het typische profiel van een NBMV? Een jongen van 16 tot 17 jaar uit Afghanistan

Net zoals vorige jaren was ongeveer vijf op zes van de betrokken NBMV een jongen. Ruim een vierde was afkomstig uit Afghanistan, gevolgd door Marokko (9%), Syrië (5%), Eritrea (5%) en Soedan (4%). Daarnaast ging het om nog 26 andere nationaliteiten, voornamelijk uit Afrika en het Midden-Oosten.

Op het moment van hun verdwijning was 16% van de bij Child Focus gemelde vermiste NBMV jonger dan 13 jaar. In 37 procent van de meldingen ging het om kinderen van 13 tot en met 15 jaar en nog eens 47 procent betrof 16- tot 17-jarigen.

LEEFTIJD NBMV 2017

Drie te betreuren overlijdens bij de ongedefinieerde verdwijningen

Indien er bij de opening van een verdwijningsdossier onvoldoende informatie is over de aard van de verdwijning, wordt dit door Child Focus als een ongedefinieerde verdwijning geregistreerd. Deze dossiers zijn initieel onrustwekkend omdat het onduidelijk is of de minderjarige verdween als gevolg van een kwaadwillig opzet, een ongeluk, een vrijwillig vertrek, een verdwaling of een zelfmoord.

In 2017 behandelde Child Focus 45 dossiers met betrekking tot ongedefinieerde verdwijningen. Het ging om 24 nieuwe dossiers. We konden 16 dossiers afsluiten. De reden van sluiting was in vijf gevallen een misverstand of het betrof een verloren gelopen kind. Zes kinderen werden veilig en wel teruggevonden door de politie, ouders of bekenden en drie kinderen keerden uit eigen beweging terug. Twee jongvolwassenen en één minderjarige werden levenloos teruggevonden.

Vaak jonge kinderen of jongvolwassenen

Van de 45 behandelde dossiers was bijna de helft van de kinderen jonger dan 13 jaar, ruim de helft was jongvolwassen en één op tien tussen 14 en 17 jaar. Net zoals vorig jaar ging het in deze dossiers dus vaak om jonge kinderen (verdwaald, misverstanden) en jongvolwassenen (misverstanden, vrijwillige verdwijningen, ongeval).

Ontvoering door derden

Child Focus definieert de ontvoering door een derde als de onrechtmatige onttrekking van de minderjarige aan de hoede van de wettelijke ouder of voogd. Deze dossiers omvatten dus niet enkel criminele ontvoeringen, maar ook en vooral ontvoeringen door bijvoorbeeld biologische (maar niet erkende) ouders, ouders die uit hun rechten werden ontzet of familieleden zonder ouderlijk gezag.

Wat betreft de ontvoering door een 'gekende derde' behandelde Child Focus 22 dossiers in 2017. Het ging om 21 effectieve ontvoeringen, meestal door een ouder of familielid zonder ouderlijk gezag die het kind onttrok aan het ouderlijk gezag. Er was ook één melding waarbij de vrees bestond dat het kind zou ontvoerd worden door een familielid.

Twee criminele ontvoeringen door onbekenden

Child Focus behandelde ook twee dossiers over een ontvoering door een onbekende derde. In een van deze dossiers ging het om Jihane, een meisje van zes jaar oud dat werd ontvoerd aan het slachthuis van Anderlecht in Brussel. Dankzij de uitstekende samenwerking tussen politie, justitie en Child Focus, de voorbeeldige solidariteit van de burgers en de zorgvuldige analyse van de beelden van de bewakingscamera's kon Jihane snel levend en wel worden teruggevonden. Het andere dossier ging over een meerderjarige die jammer genoeg vermoord werd teruggevonden.

[**Algemene informatie »**](#)